№ 47

სახალხო გაზეთი

№ 47

შაბათი, 3 ივლისი, 1910 წ. ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა წელიწადი პირველი

ამ წლის 7 მაისიდან გამოდის

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო

სახალხო გაზეთი

ყოველ-დღიურ გამოცემის გარდა გაზეთს ექმნება კვირეული

სურათებიანი დამატება

გაზეთის ფასი დამატებიანად: წლით როგორც ქალაქში ისე ქალაქ გარედ ღირს 8 მან. 50 კ., ნახევარი წლით—4 მან. 80 კაპ., ერთი თვით—80 კაპ.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური

დამატებით ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოსაცვლელი ფასი 40 კაპ.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით დირს 15 კაპ.; უკანასკნელზე—10 კაპ., სხვა ადგილებიდან კაპიტალის გარეშე) მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან—10 კაპ. სამკვლევიარო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითოჯერ სადამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. ოთხი საათის შემდეგ მეტი ედირება.

* * * * ხელის მომწერთა საყურადღებოდ * * * *

* * * * * * * *

კანტორა აცხადებს, რომ გაზეთის ყოველ მიღებლობაზე ხელისმოწერმა უნდა აცნობოს ხოლმე, რათა ყურადღება მიაქციოს გაზეთის წესიერად მიღებას.

„სახალხო გაზეთის“ კანტორა დია ... ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, ... 9 საათიდან 3 საათამდე და ნამუშევდეს 5 საათიდან 7 საათამ.

წერილები და ფული უნდა გამოიგზავნოს ამ ადრესით: Тифлисъ, Большая Ванкская ул., № 12, Семену Пашалишвили.

ღრმად შეწუხებულნი: მღვდელი **ირაკლი ანტონის ძე** და მეუღლე მისი **დარია გიორგის ასული, ბიჭია ანტონის ძე, ივლიანე** და **ანტონ ირაკლის ძენი, მიხაკო ბიჭიას ძე** და მეუღლე მისი **ვარა იოსების ასული აბაშიძენი ვლადიმერ ასლანის ძე** და მეუღლე მისი **ლიზა ბიჭიას ასული ჯაფარიძენი** ღრმა მწუხარებით მოკლულნი აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ უდროოდ გარდაცვალებას პირველი ორი—ძვირფასი და დაუვიწყარის შვილის, მესამენი—ძმის-წულის, მეოთხე და მეხუთე—საყვარელ დის, ხოლო უკანასკნელი ოთხი მარად დაუვიწყარის ბიძაშვილის ქუთაისის ქალთა ეპარქიალურ სასწავლებლის მეშვიდე კლასის მოწაფის

მარუსიასას.

მოკვალებულის გამოსვენება მოხდება კვირას, 4 ივლისს, სოფ. ქალაში, (სახსერიდან შვიდი ვერსია), შორაპნის მაზრა, ხოლო დაკრძალვა ამავე სოფლის წმ. გიორგის ეკკლესიის გალავნში (2—2)

კვირას, 18 ივლისს,

დილის 10 საათზე, ქიათურის თეატრის დარბაზში მოხდება

კრება შავის-ქვის ამხანაგობისა

სხვა და სხვა საქმეების შესახებ მოსალაპარაკებლად. (5—1)

გამოვიდა და დაურიგდა ხელის მომწერთ BATON-ის წიგნი

„ერი და კაცობრიობა“

კერძო მყიდველებმა და წიგნის მაღაზიებმა, ვისაც სურს წიგნი შეიძინოს, უნდა მიმართონ ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზ. წიგნის მაღაზიას.

ადრესი: Тифлисъ, Общество распространенія грамотности среди Грузинъ, Дворцовая ул. д. Груз. Дворянства. (0—12)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

30 შუადმდე საწოლით და სამშობიარო განყოფილებით.

დია არის ყოველ დღე გარეშე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ქსენიას ქუჩ., სახლი № 7 „ვეტცელის“ სასტუმროს ახლოს, ტელეფონი № 590.

ლამბაშიძე ვ. დ.: შინ. და ბავშვ. ყ.-დღე; გარდა კვირა. 11-12 საათ.

გედევანიშვილი მ. ბ. ნერ. დ. ელექტრ., ოთხშ., და პარ. 10½—11 ს.

გორბოვსკი-ზარანეკი ე. ვ. თვალისა. ყოველ-დღე კვირის გარდა 12—1 საათ.

გურკო გ. ბ. შინაგ. შაბ. 1—2 ს. და კვირას 11—12 ს.

კარშინი. ბ. ბ. კან. და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2½—3½ ს.

მალალაშვილი გ. გ. შინ., სამშ. და შაბ. 10—12 ს.

ქიქოძე ტ. ს. შინაგანი. ორშ. და ოთხშაბ. 9—10 ს.

მანსვეტოვი ვ. მ. შინ., ორშ., ოთხშ., და პარ. 1—2 ს.

მელიქიშვილი. ნ. მ. ქირურ. და დედაკაც. ყოველდღე 12—1 ს.

ფირადოვი რ. ბ. ქირურ. ყოველ-დღე 11—12 ს.

პაპოვი ვ. ბ. ყურ., ყელის და ცხვი., ყო. დღე გარდა პარას. 2—2-ნახ. ს.

სობოლევსკი ვ. ვ. ქირურ., ყოვ. დღე, 9—11 ს.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი მიკროქიმიურ. და ბაქტეროლოგიური ლაბორატორ. რომელსაც განაგებს ექიმი ე. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კ., საწოლები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაც. კონსულტაც., ელექტრონით წამ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეილავათ. საფასურით. (200—ნ.—217)

ვაგზლის კერძო სამკურნალო

კარედან ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის, ვოგზლის ქუჩა, № 8, ს. ენფიანჯიანცისა, ტელეფონი № 695.

ვ. ვაშაყმაძე—ყოველ დღე 9—11 ს. კბილის ავადმყოფ.

შ. ა. მიქელაძე—ყოველ დღე, შინაგ. და ბავშვ. ავად. 1½—2½ ს.

ბ. ნ. დიასამიძე—ყოვ. დღე, 11½—12½ ს. სიფილისი, კანისა და ვენერ.

ნ. მ. მელიქიშვილი—ყოველ დღე, ქირურგ. და ქალებისა, 1—2. ს.

ბ. პოპოვი—ყელ., ყურ. და ცხვირ. ყოველ დღე 12—1 ს.

ე. გ. ფედოროვი—ყოველ დღე, ოთხშ. და კვირის გარდა, 11—12 ½ ს. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფობანი.

მიკროსკოპიული, ბაქტეროლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი; აგრეთვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მოიგებით. (წლ.—ნ.—378)

ტფილისის ქალაქის გამგეობისაგან

რომ წინააღუდგეთ ტფილისში ხოლერის გავრცელებას, აგრეთვე იმის გამო, რომ სასმელ წყალში რამდენჯერმე გაშინჯვის შემდეგ აღმოჩნდა ხოლერის საეჭვო ვიბრიონები,

ტფილისის ქალაქის გამგეობამ საჭირო ზომები მიიღო წყლის გასაწმენდათ, მაგრამ

სთხოვს მცხოვრებთ სასმელად იხმარონ

აღუღებული წყალი,

ან გაწმენდილი „ბერკეფელდის“ ფილტრში. (1—ნ.—1)

მოწოდება

ქალაქის სანიტარულ-ადმასრულებელი კომისიისა

ხოლერისაგან თავის დასაფარავად საჭიროა: სრულებით არ დალიოთ აუღუღებელი წყალი, სასმელი წყალი ახლად ადუღებული ან ბერკეფელდის ფილტრით გაწმენდილი უნდა იყოს.

ზომაზე მეტ საჭმელს ნუ მიიღებთ.

გაუფრთხილდით ყველაფერს, რაც გამოიწვევს კუჭის მოშლას!

ერიდეთ ზომაზე მეტი მაგარ სასმელების მიღებას!

ნუ დალევთ ბევრს ცივ წყალს ან სხვა სასმელს!

ნუ დაიჩებით დიდ ხანს უქმელი!

ნუ გამოხვალთ სახლიდან უნაყოფოთ!

ნუ იბანავებთ ცივ წყალში, მით უკრო სადილის შემდეგ!

არ იბანაოთ მტკვარში!

არ დაიდალოთ მეშაობითა და სიარულით.

უმი რძე არ დალიოთ.

ერიდეთ უმს ან ცხელი წყლით გაუწმენდელ ხილს და სანოვაგის მიღებას.

და ნუ სჭამთ ზომაზე მეტს.

დაიცავით სისუფთავე ბინისა, ტანისამოსისა, თეთრეულობისა, ლოგინისა, სუფთად შეინახეთ ტანი და ხელები.

ერიდეთ აუღუღარ წყლით ხელ-პირის დაბანას და პირი გამოირეცხეთ ადუღებული წყლით.

ხელები ხშირად იბანეთ საპნით.

არაფერი სჭამოთ ხელები დაუბანებელი.

დაიფარეთ ბუზებისაგან და დახურული შეინახეთ ჭურჭელი, პური და ყველანაირი საჭმელი. ეცადეთ ბუზების მოსპობა შეძლებისა დაგვარად.

დაიბეჭდა და ამ დღეებში დაურიგდება ხელის მომწერლებს

ივნისის ნომერი

ჟურნალ

„განათლებისა“

შემდეგის შინაარსით: 1. მზიანი ხეოლა (ა. დაუგ) ლ. ბოცგაძისა. 2. სახალხო განათლების საქმე საქართველოში—**აასაბეკრიძისა.** 3. სტენჯა (ლექსი) **აკაკისა.** 4. სიმართლისკენ (სპარსული ზღაპარი მეგენიეგისა) **განფიროულისა.** 5. მეგრული ნანა (ლექსი) **მელიტონ გოგებეჩიანი.** 6. გამოუთქმელი სიხარეა **ცქვიტისა.** 7. აკაკის („ვადარჯულებულის“ გამო) ლექსი **ლადო გეგეჭკორისა.** 8. სამეზობლოს მეცხვალის, გეოგრაფიის და ისტორიის პროგრამები საქართველოს სახალხო სკოლებისთვის. 9. პედაგოგიის ისტორია დ-რ **ვ. ბაიერისა.** 10. ბრიტანეთი გერმანელ პედაგოგის მარრელმანისა. Ratti-ისა. 11. მინაური მიმოხილვა—რა უნდა აკეთონ ზაფხულობით მასწავლებლებმა. **ლასბანისა.** 12. ძველი ამბები—ზოგიდან **აქილლესისა,** ჰეტერბურგიდან **ლადო გეგეჭკორისა.** 13. ბიბლიოგრაფია—„რას გვიამბობს ფთანი“ **ბანისა.** 14. ცნობები ...ებ და მეგნიერებიდან—ელექტრონობა ბიბლიაში. 15. რედაქციაგ ვიფრენთ (გეშანელიდან) **ივ. ყიფშიძისა.** და სხ. განცხადებანი.

ჟურნალი წლიურად ღირს 3 მან. სოფლის მასწავლებლებათვის 2 მანეთი.

მისამართი: Тифлисъ, Дворянская Грузинская гимназія Л. Г. ВОЦВАДЗЕ. **რედაქტორ-გამომცემელი ლ. ბ. ბოცვაძე.**

ექიმი **აბასთუმანიშვილი ალექსანდრე ალექსანდრეს ძე თუმანიშვილი**

იღებს შინაგან და ნერვების სნეულებით ავადმყოფებს. (25—320—13)

ექიმი **ვ. ს. მუსხელიშვილი**

იღებს თვალებით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილით 9-დან 11-მდე. კირჩხინის ქ., № 9. (ულ)

ექიმი **ე. ვაშაკიძე**

იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს. დილით 8—9 ს., ს. ...ამოთი 5—7 ს. ბელინსკის ქუჩა, N 18 (ყოფილი კირპიჩნაია). (0—159

ექიმი **ა. ნ. დიასამიძე**

კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილით 2—1 ს. საღამოთი 6—8 ს. ზუთშაბათობით მხოლოდ დილით 8—9 ს. კვირაობით ავადმყოფებს არ იღებს. მიხეიძის ქ. N 4. სახლი **გაბაშვილისა.** (ულ)

კაბინეტი **ელექტრონის და რენტგენის სამ. კურნალისი** **მ. ბედევანიშვილისა.**

იღებს ავადმყოფებს დილით 12—1 ს. საღამოთი 6—საათ. ვერა ყოფილ ...ის ქუჩა, ბაგეთ. სახლი, N 20, ტელ. N 79. (0—ნ.—99)

ექიმი **გაბ. ი. გოკიელოვი ქუთაისში**

იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებით ავადმყოფებს დილით 9—12 ს. და საღ. 5½—6½ ს. ენენერიულ ავადმყოფების მიღება საღამოს 6½—8 ს. ტუბერკულინით წამლება ჭლექიანებისა, ელექტრო-ტერაპია, ელექტრონის ფიზიოლოგიის მასსაჟი. ალექსანდროვის ქ., საკუთარი სახლი. (50—ნ.—9)

ექიმი **ვ. ღამბაშიძე**

გადავიდა გოლოვინის პრ. N 8, ზუბალაშვილის სახლში. იღებს საღამოობით 6—7 ს. კვირა დღის გარდა. (ულ)

ექიმი **აბილისა ალ. სოლოღაშვილი**

იღებს ავადმყოფებს 9—2 ს. და 5—7 ს. გოლოვინის პრ. N 12, სახლი **ბერგანისა.** (ულ)

საკურნალო

სპეციალისტ სამწვალ ექიმებისა გარედან მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ვანქის დიდი ქუჩა, N 3. ალექსანდრეს ბაღის მახლობლად, ტელეფონი N 483.

ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.

ავადმყოფთა მიღება 9½-დან 5 ს.-დე.

სარაჯ—ბავშ. შინ. ყოველდღე 3-4 ს.

თეთრაძე—სიფ., ვენერ., კან. ყოველ-დღე 1—3 საათ.

პავლოცკი—ქირურგ. ყოველდღე 4-5 ს.

იოსელიანისა—ქალ. ავად., ორშაბათ. ოთხშ., პარს., კვირა 11—12 საათ.

ბოეოვსკი—შინაგანი ჰიპნოზი. ყოველ-დღე 4—5 საათ.

ერმოლაევი—ბავშვ. ყ.-დღე 1—2 ს.

ვნუკოვი—ქირურგ. ყოველდღე 2—3.

ხუდაბაშევი—ქალებ., ყოველ დღე. 1—2 ს.

ახვლედიანი—შინაგ. და ბავშვ. ყოველ-დღე 11—12½ საათ.

ხატისოვი ნ. დ.—ბებ., ქალ., ყოველ-დღე, კვირისა და სამშაბათს გარდა 4—5 ს.

ორემბოვსკი—ცხვ., ყელის, ყურისა. 11½—12½ საათ.

მიკირტუმოვი მიხტარიანცის ნაცვლად) დილის 10½—11½ ს. ყოველ-დღე.

ფანდოევი—ნერვ. და ელექტროტერ. ყოვ.-დღე 4—5 ს.

ლიმონი—კბილის ექიმი. ყოველ დღე 9—11½ ს.

ი. მ. ასპიროვი. ცხვირ., ყელ. და ყურისა. 1—2 საათამდე.

კონსულტაცია, მასაჟი, ყვავილის აცრა, ოპერაცია, ანალიზი, ჰიპნოზი, ძიძებისა და მოსამსახურეთა გასინჯვა შეთანხმებით. სიფილისის (ათაშანგის) გამოკვლევა სისხლში პროფ. ვასსერმანის შრატით. (100—ნ.—62)

ექიმი **მ. ს. არჯევანიძე ქუთაისში.**

იღებს ავადმყოფებს: შინაგან, ქალთა სნეულებ. აგრეთვე საბეგიო. დილის 9—12 ს. საღამოს 6—7 საათ. გარდა კვირა-უქმე დღეებისა. პუშკინის ქ., სახ. ი. ი. გოკიელოვისა. (25—ბვ.—7)

ექიმი **ბოგრაჯოვი ა. ს. ალადაშვილი**

ყოფილი ორდინატორი ნარკვევის უნივერსიტეტის ტერაპევტიულ კლინიკისა იღებს შინაგან ავადმყოფებით სნეულებს დილის 9—12 და საღამოს 5—6 ს., ურუსოვის ქუჩა სახლი ზუბალაშვილისა. 25—ნ.—11

ექიმი **დ. ახვლედიანი**

იღებს ავადმყოფებს. შინაგანი და ბავშვთა სნეულებანი. საღამოს 5—7 საათზე. ელიზაბედის ქ. N 92. წლ.

ექიმი **ვასილ ფერეთელი ქუთაისში.**

იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფებს. საღამოს 5—6 საათზე. ივანოვის ქ., ძველ ქიქოძის სახლი. (0—ბ.—217)

ექიმი **კბილიანი ნინო რაზილაძე**

იღებს ავადმყოფებს დილით 10—2 ს., საღამოთი 5—7 ს. ვერა, ოდგას ქუჩა N 25.

ზემო ავჭალაში იძლევა აგარაკი

ორი ოთახი თავის სამზარეულოთი. ოთახები მოთავსებულია ზემო სართულში და გარშემო შშვენიერი ბაღი აკრავს. პლატფორმიდან სულ შვიდი წუთის სასიარულოა.

იკითხეთ „სახ. გაზ.“ რედაქციაში.

დაპირებები

ბეტმენ დეპეშათა სააგენტოსაგან.

2 ივლისი.

საზღვარ-გარედ.

ლონდონი. შეკითხვის საპასუხოდ გრეიმ განაცხადა, რომ რუსეთის მთავრობისაგან მიიღო ცნობა ინგლისის გემის „ონვარდი“-ს დატყვევების შესახებ კუნძულ კანინთან. ამის შესახებ დეპეშით ეცნობა პეტერბურგელ ჩვენს ელჩს და დაევალა საჭირო ზომების მიღება. გრეიმ დასძინა, რომ გემის უფროსის ცნობით, დატყვება ინგლისის ტერიტორიის გარედ მოხდაო.

ვენა. გაზ. „ცეიტი“ ეხება რუსეთ-იაპონიის ახალ შეთანხმებას და ამბობს, რომ ავსტრო-ვენგრიას არაფერი სასიხარულო აქვს: აღმოსავლეთში ზურგ გამაგრებული რუსეთი, დასავლეთისკენ იბრუნებს პირსაო.

ბერლინი. გაზ. „ტეგლიცეტრუნდშაუ“-ს სიტყვით, შეთანხმება მარტო იაპონიისათვის არის სასარგებლო, დანარჩენი სახელმწიფონი, გარდა ინგლისისა, არას მოიგებენ, რადგან დღეს სანახევროდ ღია კარები, შემდეგ სრულიად დაიკეტებაო. რუსეთ-იაპონიის დამეგობრება პოლიტიკური მარცხია დანარჩენ სახელმწიფოთათვის. სიფრთხილისათვის ღია კარების საკითხი თვით შეთანხმებით უნდა ყოფილიყო აღიარებულიო. გაზ. „პოსტი“ ამ შეთანხმებას თავ-დამცველ კავშირს უწოდებს. შემდეგ გაზეთი კითხულობს—დიდ ხანს დარჩება თუ არა შორეულ აღმოსავლეთში ღია კარები. მაროკოს მაგვარი მოქმედება მანჯურიაშიც ჰპოვებს ნიადაგსო. გაზეთი აფრთხილებს გერმანიის დიპლომატიას, მეტი სიფრთხილით მოიქცეს.

სალონიკი. ბერძნებმა მონასტირში კრება გამართეს ეკლესიების შესახებ გამოცემულ კანონის პროტესტის გამოსაცხადებლად. მიტინგის გათავებისას შეტაკება მოხდა პოლიციასა და ხალხს შორის. არიან მსუბუქად დაჭრილები.

ტუნი (შვეიცარია). გაიხსნა ელექტრონის რკინის გზა, რომელსაც სამ წელიწად ნახევარს აშენებდნენ. გზას 2360 მეტრის სიგძე აქვს და ადის მაღალ მთის ნივენის წვერზე.

ლონდონი. დეპუტატთა პალატა. გრეიმ პასუხი გასცა შეკითხვაზე და განაცხადა, რომ მალე მივიღებთ რუსეთ იაპონიის ომის დროს დაღუპულ გემების: „ნაიტკომანდერის“ და „ჰიპსანგის“ დაღუპვის უკანასკნელ საქმის განაჩენის ტექსტს. მაშინ გავსინჯავთ, თუ რა უნდა შეასრულოს რუსეთის მთავრობამაო. გრეიმ სთქვა, სანამ სახელმწიფოთა შორის არსებობს 1907 წლის ჰაგის კონფერენციის ხელშეკრულება, შეუძლებელია საბოლოოდ გადაწყდეს საპრიზო გემების საკითხი, მებრძოლ მხარისათვის ყოველთვის ძნელი იქნება ამისთანა შემთხვევებს ანგარიში გაუწიოს და მშვიდობიანად მოაგვაროს.

ჰაერში ფრენა.

პარიზი. 30 ივნისს, საღამოს 8 ს. აფრინდა ავიატორი სამუელი, ირგვლივ შემოუარა ქალაქს და უვნებლად დაეშვა სან-ტრუვილში.

პეტერბურგი. დილის 7½ საათზე სოფელ ხალიეზში აფრინდა ჰაეროსტატი „ლებედი“, დირიჟაბლი ავიდა 250 მეტრის სიმაღლეზე და აქედან გაემართა პეტერბურგისაკენ, რამდენჯერმე შეინავარდა ქალაქის შუა ადგილს და სამი საათის მარჯვე ფრენის შემდეგ მშვიდობიანად ჩამოეშვა. დირიჟაბლის სანახავად დიდ ძალი ხალხი მოაწყდა, ქუჩები გაივსო მაყურებლებით.

რუსეთი

ბლაგოვეშჩენსკი. ამურის ექსპედიციის უფროსი კამერგერი გონდატი ნავთსადგურის დათვალიერების შემდეგ ხაბაროვსკში წავიდა.

ოდესსა. შეიპყრეს სამი შანტაჟისტი.

ქალაქის გამგეობამ ნება დართო დარიბებს უფასოდ ისარგებლონ ხოლერის დროს აბანოებით და სადეზინფექციო წამლებით.

ნოვოჩერკასკი. მიწის მომწესრიგებელმა საბჭომ დაამთავრა მიწის გამოსყიდვის საქმე უმიწო კაზაკებისათვის, აგრეთვე მათი დასახლებისა თავისუფალ ადგილებზე. არჩეულ იქმნა საბჭოს მუდმივი წევრები.

კიშინიოვი. დასრულდა საკრედიტო საზოგადოების რევიზია. გაფლანგულია 600,000 მანეთი. გამფლანგველნი დაატუსაღეს.

ეკატერინოსლავი. პარაკლისის გადახდის შემდეგ, რომელსაც დესწრნენ მთავრობისა და ერობის წარმომადგენელნი, გაიხსნა სამხრეთ-დასავლეთის მხრის გამოფენა სასოფლოსამეურნეო იარაღებისა.

ოდესსა. სენატორი დედიულინის რევიზია დასრულდა. შეკრებილია მასალა საინტენდანტოს ამ უკანასკნელ ათის წლის მოქმედების შესახებ.

სევასტოპოლი. გემი „ალექსანდრე“ ნავთსადგურიდან გასვლისას დაეჯახა ნავთსადგურში მომავალ გემ „პრუტს“ და შესაჩნევად დააზიანა.

მოსკოვი. ფრანგთა კოლონიამ გადაიხადა თავიანთი ეროვნული დღესასწაული. გამართეს ბანკეტი. დეპეშა გაუგზავნეს ფალიერს.

ალექსანდროვსკი (ეკატერინოსლავის გუბერნია). სოფელ ანდრეევში მტრედის კვერცხის სიმსხო სეტყვა მოვიდა. გააფუჭა 1500 დესეტინა ნათესი. დაიხრჩო ბევრი შინაური საქონელი და ფრინველი.

ხოლერა

ხარკოვი. ქალაქის თავმა შუადგომლობა აღძრა შინაგან საქმეთა მინისტრის წინაშე, რათა შესწყდეს ოლერით ავადმყოფთა ქალაქის საავადმყოფოში გზავნა რკინის გზის ოსამსახურეთა და სამხრეთ რკინის ზას დაევალოს თავისი ხოლერიან ოსამსახურეთა მოვლა.

ეკატერინოსლავი. რადგან ბერგან გლეხები წინააღმდეგობას ეწევენ სანიტარებს ხოლერასთან რძოლის დროს, გუბერნატორმა ეაავალა ერობის უფროსებს დაეხარნენ ექიმებს და შესაფერისი შთაონ; ბა მოახდინონ გლეხებზე. ასეიივე შინაარსის მოწერილობანი დაუგზავნა მღვდლებს ეპისკოპოსმა ვიმონმა.

პეტერბურგი. დღე-ღამის განმავლობაში ხოლერით ავად გახდა 17, ეარდაიცვალა 2 კაცი. ნიჟეგოროდის, ვოლინის და უფიმის გუბერნია საშიშრად იქმნა გამოცხადებული ოლერის მხრით, ხოლო ასტრახანის ბუბერნიის ყირგიზთა მინდვრების ოფლები—შავი პირის მხრით.

პეტერბურგი. ხოლერის შესახებ ეტყობინებიან: ყუბანის ოლქში, სტ. ოტრადნოეში ავად გახდა 32, გარდაიცვალა 19 კაცი; დერბენტში ავად გახდა 8, გარდაიცვალა 3, ყარსში ავად გახდა 3, გარდაიცვალა 4; კერჩში ავად გახდა 3; ნიჟნში ავად გახდა 5, გარდაიცვალა 1; ნიკოლაევში ავად გახდა 6, გარდაიცვალა 1, ავად არის 7, მათ შორის ქალაქის ექიმი ლიგინი; ხერსონის გუბერნიაში კვირის განმავლობაში ავად გახდა 566, მორჩა 223, გარდაიცვალა 218 კაცი; ქალაქ ხერსონში ავად გახდა 14, გარდაიცვალა 3 კაცი.

ახალი ამბავი

ტფილისი

✦ **ხოლერა.** 1 ივლისს ხოლერის ნიშნებით ავად გახდნენ: თუმანოვის ქუჩაზე — ალექსანდრე დეგტიარევი, 12 წლისა; კრასნოგორის ქუჩაზე—კალინკა ოსეფიანცი, 22 წლისა; არღუთინსკის ქუჩაზე — ხამაიად კარაპეტოვი; მეექვსე უბანში, მტკვრის მახლობლად, ქალაქის ფარდულში — გრიქულ მელიქოვი, 50 წლისა; გიორგიევის ქუჩაზე — ეკატერინე ლაზარევისა, 60 წლისა; პრაჩეშნი შესახვევში—მელანია ყუბლაშვილი 32 წლისა; საპიორის ქუჩაზე — დარია შამაკოვისა, 45 წლისა; ციციანოვის ქუჩაზე—საააკ საააკოვი; სურპ-კარაპეტის ხევთან—ხაჩიკ ძე მუხტარისა, 25 წლისა; დესიმონოვის ქუჩაზე — რომანოზ რაკოვი; ანდრეევის ქუჩაზე — მიხაკ ტატოიანცი, 29 წლისა; ანტონოვის ქუჩაზე — ნიკოლოზ გაგანიძე, 12 წლისა; დიდი მთავრის ქუჩაზე —ვალის ლომაურიშვილი, 22 წლისა; ანტონოვის ქუჩაზე — მარიამ საყურაშვილისა; ეტაფის ქუჩაზე — ქეთევან ორჯონიკიძე, 8 წლისა; არსენალის გზაზე — პელაგია სამხარაძე, 88 წლისა; ვორონცოვის ქუჩაზე—ალასკერ ალი მამედ ოღლი, 35 წლისა; სამოვოლნი ქუჩაზე — მალაქია ნიკოლაშვილი, 26 წლისა; ელისაბედის ქუჩაზე — ლუკა მოველიძე, 28 წლისა: ნეკრასოვის ქუჩაზე—ილიკო მუჩაიძე, 30 წლისა; ელისაბედის ქუჩაზე—შუშანიკა ეგიანცი, 33 წლისა; ვორონცოვის ქუჩაზე—შახმიარ ისმაილ კიზი, 50 წლისა; ეკატერინეს ქუჩაზე—ანდრია ბზარიაშვილი; მე-15 გრენადერთა პოლკის შტაბის ბინაზე — ყარლიდან ჩამოსული პოდპორუჩიკი ბაშკადილიარის პოლკისა ვასილი რუდნოვი; პავლოვის ქუჩაზე—პრასკოვია ჩურაშავა, 25 წლისა; ფოსტის ქუჩაზე, გარდაიცვალა გიორგი ნატრაძე. 30 ივნისს მიიყვანეს, როგორც ჩეეულებრივი ავადმყოფი, მელანია ხრიგულისა, 80 წლისა, რომელიც გარდაიცვალა. ექიმების შემოწმებით, იგი ხოლერით გარდაიცვალა.

✦ **თავის ჩამოხრჩობა.** 1 ივლისს „სემეინი ნომრებში“ ელისაბედის ქუჩაზე თავი ჩამოიხრჩო რკინის გზის მოსამსახურემ, ქუთაისის მცხოვრებმა იოსებ დავითის-ძე ფოროქიშვილმა. მიზეზი გამოურკვეველია.

✦ **დაჭრა.** 1 ივლისს, დილის 6 საათზე, პანასევიჩის ქუჩაზე, საკუთარს სახლში გეევორქ ნაზაროვმა ხანჯლით დასჭრა ტფ. მოქალაქე ნიკოლოზ ფლეგონტოვი. როგორც გამოირკვა, ნაზაროვი დაჭრილის ძმას მოუსყიდნია. მიზეზი გაუყოფელია დგილ-მამული ყოფილა.

✦ **ხოლერა ახალციხეში.** როგორც გვატყობინებენ, 30 ივნისს ახალციხეში ხოლერით ავად გამხდარა 7 კაცი; ამათაგან მომკვდარა ორი.

✦ **ეჭვით შეპყრობა.** როგორც ვწერდით, 25 ივნისს წაღვერში ვიღაც უცხობებმა დასჭრეს ამიერკავკასიის რკინის გზის ჟანდარმთა სამმართველოს უმფროსი ადიუტანტი გუსაკოვი. როგორც გვატყობინებენ, ამ საქმის გამო ეჭვით შეუპყრიათ: ერმილე ტებიტაძე, რაჟდენ ვაშაკიძე და აკოფოვი,

✦ **ახალი შანტაჟი.** როგორც გვატყობინებენ, ქართლის ზოგიერთ სოფელში გაჩენილან ახალი ჯურის შანტაჟისტები. ისნი თურმე რაღაც გამხმარ ბალახს ატარებენ და შეუგნებელ ხალხში ჩაის მაგივრად ასაღებენ.

✦ **დიდუბელთა თხოვნა.** დიდუბის მცხოვრებლებმა თხოვნით მიმართეს ქალაქის გამგეობას, რათა მოწესრიგებულ იქმნას სასმელი წყლის საქმე. მცხოვრებლები სჩივიან, წყლის სიცოტავის გამო თვითეულს ჩვენგანს საათობით გვიხდება წყლის ონკანთან ლოდინი და ხშირად ვერ ვშოულობთ წყალსაო.

✦ **საბურთალოელთა გასაჭირი.** დიდი წვიმების გამო საბურთალოზე დიდი გუბე დადგა (ახალ უბანში), სიცხისაგან სულ ხავსი მიეკიდა, გამწვანდა, გველ ბაყაყით აივსო და ჰაერსა სწამლავს. არა ერთხელ მიმართეს საბურთალოელებმა ქალაქის მამებს, რომ ელონათ რამე ამ ტბის წინა-ღმდეგ. მაგრამ დღესაც არაფერი დახმარება სჩანს. თითონ ხატისოვმაც კი დახმარება აღუთქვა, შველა კი არსად სჩანს. უბედურ ვარსკვლავზე არიან დაბადებულნი ტფილისის განაპირა უბნის მცხოვრებნი.

✦ **ქალაქის საბჭოს საგანგებო კრება.** დღეს ქალაქის საბჭოს ხმოსანთა საგანგებო კრება მოჰხდება. კრება განიხილავს გამგეობის მოხსენებას ხოლერასთან საბრძოლველად ქალაქის თანხიდან ფულის გადადების შესახებ. საქალაქო დებულების მე-70 მუხლის ძალით, ეს საგანგებო კრება კანონიერად ჩაითვლება, რამდენიც წევრი უნდა დაესწროს.

✦ **პროფესიონალური სწავლა სვანეთში.** გაზეთ „კავ“, სიტყვით, კავკასიის ოლქის სიმოსწავლის მზრუნველს სვანეთში პროფესიონალურ ცოდნის გასავრცელებლად შემდეგი ზომები მიუღია: 1908 წელს ორი მასწავლებელისთვის შეუსწავლებია მერძეობის საქმე; 1909 წელს შეუძენია საჭირო სეპარატორი ორი სასწავლებელისთვის; 1910 წ. იანვარში გაუგზავნია ინსტრუქტორი ჩუქურთმის მკრელი სოფ. ცაგერში. სახელოსნოს საქმე კარგად წავიდა ინსტრუქტორის წყალობით, და მოწაფეთა ზოგიერთი ნაწარმოები ოლქის მზრუნველმა მოიწონა და გაგზავნა პიატიგორსკში გამართულ მოწაფეთა ნამუშევართა გამოფენაზე. იმედია ტყის სიმდიდრის გამო, სვანეთში ეს საქმე ხალხის სასარგებლო წყაროდ კადიქცევა.

✦ 29 ივნისს, დამის 12 საათზე სადგურ მოდითთან მატარებიდს მოუკლავს გზის დარაჯი ივანე მჭედლიშვილი.

✦ პირველ ივლისს სადგ. სადეთსა და ჭიათურას მორის იპოვეს რკინის გზის დარაჯის სიდორმინ კიკნაძის გვამი, მატარებლისაგან გასრესილი.

✦ სადგურ საჩხერესა და დარკვეთს შუა ნახეს გზის დარაჯის ალექსანდრე ტერტვაძის გვამი. რანაირად ჩავარდა მატარებლის ქვეშ, ჯერ არაა გამორკვეული.

✦ პირველ ივლისს ბოდიანიმ საერთო ხარჯების დრის ხელოდ 7 უპასპორტო შეიპყრო.

საგანგებო დადგენილება

ხოლერის წინააღმდეგ საბრძოლველად ტფილისის მცხოვრებთა საგანგებულად დადგენილება

ტფილისის გუბერნატორმა შემდეგი საგანგებულო დადგენილება გამოსცა, რომელიც უკვე ძალაში შევიდა.

1) სახლის პატრონი, მოურავი ან მდგმური, სასტუმროს, ღამის გასათევ ბინის, ფაბრიკის, სახელოსნოს და სხ. პატრონები ვალდებულნი არიან ვინც ავათ გახდება ხოლერით ან რაიმე საეჭვო ავადმყოფობით აცნობონ მახლობელ საპოლიციო უბანში ან სასანიტარო მზრუნველს.

2) ექიმები ვალდებულნი არიან ხოლერით ავადმყოფის შესახებ დაუყონებლივ აცნობონ წერილობით ან ტელეფონით მახლობელ საპოლიციო უბანში და აგრეთვე საგუბერნიო სამმართველოს საექიმო განყოფილებას და სასანიტარო საექიმო კომისიას.

3) არავითარ ნივთების გამოტანა არ შეიძლება იმ ოთახიდან, სადაც ხოლერიანი ავადმყოფი იწვა, სანამ ექიმი არ მივა და მისი ხელმძღვანელობით დეზინფექციას არ გაუკეთებენ როგორც ოთახს, ისე ნივთებს.

4) ხოლერიან ან მსგავს ავათმყოფის განავალს დაუყონებლივ დეზინფექცია უნდა გაუკეთონ წყალში გახსნილი კირით ან გახსნილ გოგირდ—კარბოლის-სიმჟავის 5 პროც. შერევით.

შენიშვნა 1. კირი ასე მომზადდება: უნდა აიღოთ უწყლო წმინდა კირი, დასველოთ ის წყლით და როცა დაიშლება, უნდა ჩაჭყაროთ შუშის ან თიხის ჭურჭელში ისე, რომ მთელი ჭურჭლის მეოთხედი ადგილი დაიჭიროს. შემდეგ უნდა-ავსოთ წყლით და აჯანჭყალოთ. ამის შემდეგ მაგრად უნდა დაუცოთ თავი და შეინახოთ. მაგრად თავდაცობილ ჭურჭელში დიდხანს არ ჭკარგავს ძალას.

შენიშვნა 2. გოგირდ-კარბოლის-სიმჟავის სითხე ასე მზადდება: სამი წილი გაუწმენდელი 100 პროც. კარბოლის სიმჟავეს შუშის ჭურჭელში უნდა მიუმატონ ერთი წილი გოგირდის სიმჟავისა ნელნელა-თანდათანობით, ხანგამოშვებით, რომ შერევის დროს არ გახურდეს. სამი დღის შემდეგ სითხე გამოდგება მოსაპკურებლათ.

5) ჭები უნდა დახურულ იქნას სასანიტარო-საექიმო კომისიის პირველსავე მოთხოვნილებაზე.

6) ყველა დაწესებულებებში, სავაჭროებში და სხ., სადაც კი წყლის-საყვანიდანაა გაყვანილი წყალი, კრანებზე უნდა მოწყობილი იქნას წყლის გასაწმენდად ბერკენფელდის სისტემის „ფილტრები“. იმ დაწესებულებებში, სადაც წყლის-საყვანიდან არ არის წყალი გაყვანილი, უნდა იხმარებოდეს მხოლოდ გადადუღებული და გაცივებული წყალი, რომელიც უნდა შენახულ იქნას თავდაცობილ ჭურჭელში. ჭურჭელს უნდა ეწეროს, რომ შიგ გადადუღებული წყალი ინახება.

7) ყველა საზოგადო დაწესებულებებში, სავაჭროებში და სხ. ადგილებში ყოველ დღე-დამეში თითოჯერ მაინც უნდა დეზინფექცია გაუკეთონ ფეხისადგილებს, როგორც ამის შესახებ დარიგებას მისცემს სასანიტარო აღმასრულებელი კომისია.

8) იმ სახლიდან, სადაც ხოლერიანი ავადმყოფი იყო, აკრძალულია ყოველგვარი უსუფთაობის გამოტანა სასანიტარო აღმასრულებელი კომისიის ნება დაურთველად.

9) ქალაქში ხოლერის არსებობის დროს ფეხის ადგილების და სხ. გაწმენდა უნდა ხდებოდეს სასანიტარო აღმასრულებელი კომისიის მიერ შემუშავებულ წესების თანახმად.

10) მტკვარზე ჩასასვლელი ყველა გზები უნდა დახურულ იქნას და მცხოვრებთ აეკრძალოს მტკვარის წყლით სარგებლობა.

11) კანალიზაციის ყველა მილების თავი, რომელნიც მტკვართან არიან შეერთებული, უნდა წყალში იყოს დამალული.

12) აკრძალულია თეთრეულობის, საფენების და სხ. ნივთების მდინარეში, აბანოებში, ხრამებში და სხ. გარეცხა.

13) იმ ეტლს, რომლითაც ხოლერით ავადმყოფი გადაუყვანიათ ... ბანაკში, უნდა დეზინფექცია გაუკეთონ.

14) ტრამვაის ვაგონებს, ყოველ დღე სადამოობით, პარკში დაბრუნების შემდეგ უნდა გაუკეთონ დეზინფექცია სასანიტარო აღმასრულებელი კომისიის მიერ ნაჩვენები საშვალებებით.

15) ძველ გასაყიდ ტანისამოსებს უნდა დეზინფექციის კამერის ნიშნები უნდა ჰქონდეს.

16) ამ საგალდებულო დადგენილებების დარღვევისათვის დამნაშავე დაისჯება 3 თვით დაპატიმრებით ან 3000 მან. დაჯარიმებით.

ჰატარა ფელეტონი

ღამე-მკვრალას

(თარგმანი)

რად გიყვარვარ?

რად გიყვარვარ მე გიჟი, შეშლილი კაცი? განა ვიცი, სადა ჰყვავის ყვავილი, რომ შევამკო შენი თმები და შენი ახალგაზდა გულ-მკერდი? განა ვიცი სიტყვები სიყვარულისა, რომ მარტოობის დროს, როდესაც ოცნება შეგიპყრობს, ყურში გიჩურჩულო?

მე არაფერი ვიცი, არაფერი მაქვს: არც ყვავილი, არც ალერსი, არც ხვევნა-კოცნა... რად გიყვარვარ?—ხომ არ ოცნებობ, რომ სადმე მყუდრო ალაგას გაიკეთო შენი „ბუდე“? ან მშვიდი, წყნარი, ბედნიერი ცხოვრება ხომ არ მოგსურვებია, ისეთი ცხოვრება, რომელიც ყვითელ შემოდგომის ტკბილ დღესავით ჩაივლის ხ ლმე?

— მე არაფერი არა მაქვს, არაფერი.

მე მხოლოდ ვიცნობ გზებს კლდეღრეებისას, უფსკრულ-ხრამებისას. მიყვარს სიბნელე, ღამე და მარტოობა; მინდა მუდამ ვიხეტიალო, მწყურია მუდამ ბრძოლა. და ადრე თუ გვიან იგი ჩამითრევს მეც თავის გვამთა შორის და მეც გავიხრწნები მენ მარტო, ყველასაგან დავიწყებული... ვინ მოგიალერსებს მაშინ და ვინ გეტყვის სიტყვებს სიყვარულისას? რად გიყვარვარ მე, ავადმყოფი კაცი? გასწი იქ, სადაც ქვეყანა ჰყვავის, სადაც მრთელი ადამიანები, სიყვარულით აღტყინებულნი, ჰკრეფენ ყვავილებს და მღერიან სასიმღეროთ—იქ მოიპოვებ შენს გაზაფხულს... ჩემთან კი შენი სიყვარული ისე ჩაქრება, როგორც

ბიოლოგიური შენიშვნები

IX *)

წინა წერილში ჩვენ გვქონდა ლაპარაკი უჯრედის ცხოვრებით მოქმედებაზე, ეხლა განვიხილოთ როგორი გავლენა აქვს უჯრედზე ბუნების სხვა და სხვა ფაქტორებს: სინათლეს, სითბოს, ქიმიურ, მექანურ ძალებს და სხვა.

ვისაც ცოტათი მაინც თვალყური უდევნია ბიოლოგიის წარმართებისათვის, უეჭველია, უნდა ახსოვდეს, თუ რა დიდი უთანხმოება სუფევდა სწავლულთა შორის ამ საკითხის შესახებ. როგორც ვიცით, წინად სწავლულნი ცოტა ყურადღებას აქცევდნენ პაწაწა ორგანიზმთა შესწავლას; როდესაც სწავლობდნენ და ირკვევდნენ რომელიმე ბიოლოგიურ საკითხს, ისინი ხელმძღვანელობდნენ რთულ ორგანიზმთა აგებულობის შესწავლით. საზოგადოთ, წინადაც ყველამ ვიცოდით, რომ სინათლეს, სითბოს და სხვა ბუნები ძალებს დიდი გავლენა ჰქონდა ცხოველებზე და მცენარეებზე, მაგრამ, კერძოდ რაში გამოიხატებოდა ეს გავლენა სხეულის სხვა და სხვა ნაწილზე, არ ვიცოდით; მაგრამ ამ ხანამ საბედნიეროდ დიდი ხანია განვლო. ეხლა სწავლულთა შეხედულებით ყოველივე ცხოვრებითი მოვლენის დედა-ბოძად ითვლება უჯრედი. უჯრედი მარტივი სხეულია და ყოველივე რთული ორგანიზმი შესდგება მრავალ ამ მარტივ უჯრედებისაგან. ამისათვის ყველა ბიოლოგთა ყურადღება მიქცეულია უჯრედისკენ.

როგორც სწავლულთა დაკვირვებანი გვიჩვენებენ, ყველა ზემოგანცალკევებული ფაქტორებს დიდი გავლენა აქვს უჯრედის ცხოვრებაზე, მაგალითად: ზრდა, გამრავლება, ნივთიერებათა და ფორმის შეცვლა, ყოველგვარი კეთილ დღეობა, ბედნიერება და წარმატება სულ ამ ძალებზეა დამყარებული. სიტყვა რომ მარტო სიტვვად არ დაგვრჩეს, მოვიყვანოთ რამდენიმე მაგალითები ქიმიურ ფაქტორის გავლენისა უჯრედზე.

ავიღოთ რომელიმე მცენარის უჯრედი, ჩავსვათ ერთ წვეთ ზეთში და გავსინჯოთ მიკროსკოპით. მიკროსკოპი დაგვანახვებს, რომ, როგორც კი უჯრედს მოხვდება ზეთი და გაუჯდება სხეულში, ის მაშინვე შეჩერდება, მოსპობს თავის მოძრაობას, მერმე დადუნდება და, თუ მალე არ გამოვაცალეთ ზეთი, შეიძლება კიდევაც მოკვდეს, მაგრამ შეუცვლით თუ არა ზეთს წმინდა წყალით, უჯრედი, მაშინვე გამოცოცხლდება და განაგრძობს თავის მოქმედებას. ავიღოთ მეორე მაგალითი: წყალში ცხოვრობენ პაწაწა ძირ-ფეხები, ინფუზორიები, ამათ ეყვართ დამპალი წყალი და სძულთ მარილიანი. ამისათვის როგორც კი მათ სხეულს მოხვდება მარილის სიმჟავე, მაშინვე გიჟმაჟურათ იწყებენ სირბილს, ხან ერთ კედელს ეცემიან, ხან მეორეს, სცდილობდენ როგორმე გვერდი აუქციონ ამ სიმჟავეს, მაგრამ, დარწმუნდებიან თუ არა, რომ ცდა ცდად ურჩებათ, თან და თან მშვიდდებიან, ჩერდებიან, იკუმშებიან და სპობენ თავიანთ მოძრაობას. ეხლა რომ ავიღოთ და მარილ-მჟავიანი წყალი შეუცვალოთ წმინდა წყალით, დავინახავთ, რომ ისინი მაშინვე გაცოცხლდებიან და განაგრძობენ თავიანთ მუშაობას.

როგორც დაკვირვებანი გვიჩვენებენ, სხვა და სხვა ქიმიურ ნივთიერებას სხვა და სხვა გავლენა აქვს უჯრედზე; ზოგიერთი ნივთიერება დიდათ იშფოთებს მას, აღელვებს, ზოგიერთი კი ადუნებს და აცლის ყოველ გვარს მოძრაობის ნიჭიერებას. ამის მაგალითიც ბევრია ბუნებაში, მათი ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანდა, ამისათვის ჩვენ შევჩერდებით მხოლოდ უმთავრესებზე, რომელიც აუწერია ოდესის უნივერსიტეტის პროფესორებს კოვალევსკის და ზალეესკის.

ავიღოთ წყალ-ბალახა და ჩავსვათ წყლიან ჭურჭელში, დავასხათ ხლოროფორმი. როგორც ვიცით, ხლოროფორმი დიდებსაც აძინებს, მაგ. როდესაც ექიმები უკეთებენ ავადმყოფს რომელიმე დიდ ოპერაციას, ასუნთქვინებენ ხლოროფორმს, ავადმყოფი იძინებს და ძილში ვერაფერ ტკივილს ვეღარა გრძნობს; ამასვე განიცდის ყოველივე პაწაწა უჯრედი, როდესაც მის სხეულს მოხვდება ხლოროფორმი, ის მაშინვე დუნდება, ეშვება და ჰკარგავს ყოველივე გრძნობიერებას. ხლოროფორმის გავლენა იმდენად დიდია, რომ უჯრედი ველარ ახერხებს ნახშირ-მჟავის დაშლას და სახამებელის დამზადებასაც; ამასთანავე მას ეკარგება გამრავლებითი და ფორმის შეცვლის ნიჭიერება. ვისაც ზღვაზე უმოგზაურია აღბათ შენიშნავდა, რომ საღამოობით ზღვის ზედაპირი აქა-იქ ანათებს; სანახაობა იმდენად არაჩვეულებრივია, რომ ადამიანი განცვიფრებაში მოდის და ჰგონია ზღვაში სანთლები აანთესო, მაგრამ ეს წარმოდგენა ტყუილი წარმოდგენაა, სანთელს ზღვაზე არავინ არ ანთებს, ანათებენ პაწაწა ერთ-უჯრედიანი ორგანიზმები, რომელთ სახელად უწოდებენ „ნოქტიულიკები“, (ანუ ჩვენებურად ღამე-მნათობი). მიუახლოვდეთ ამ ნოქტიულიკებს და დავასხათ სპირტი. ნოქტიულიკებმა კარგათ იციან, რომ დიდი მავნებელია სხეულისათვის, ამიტომ, იგრძნობენ თუ არა შეეპარათ სხეულში სპირტი, მაშინვე ჩერდებიან და აღარ ანათებენ. ძმათა გარტვიგებს უცდიათ შემდეგი: აუღიათ ზღვის გველ-ხოკერას სპერმატოზოიდები და ჩაუსვამთ ხლორან-ღიდრატიან (ხლორალ-ღიდრატი ქიმიური ნივთიერებაა) ჭურჭელში; სპერმატოზოიდებს არ მოსწონებიათ ხლორალ-ღიდრატიანი სითხე და შეჩერებულან თავის მოძრაობაში. მერმე გარტვიგებს ამოუყვანიათ სპერმატოზოიდები სითხიდან და ჩაუშვიათ წმინდა წყალში; წყალში ისინი ისევ გამოფხიზლებულან და განუგრძიათ მხიარული მოძრაობა.

ეხლა ვიკითხოთ ერთი, რას გვიმტკიცებენ ყველა ეს მაგალითები? ეს მაგალითები გვიმტკიცებენ იმას, რომ უჯრედი დიდი გრძნობიერი არსებაა, რომ სხვა და სხვა ფაქტორებს დიდი გავლენა აქვთ მათ ზნე-ჩვეულებაზე, რომ ისინიც დიდად ექვემდებარებიან ყოველის შემქმნელ ბუნების ძალას, მაგრამ ეს კიდევ რაა? ვნახოთ, როგორ მოქმედობენ სითბო და სიცივე უჯრედის ცხოვრებაზედ. სიცივის გავლენაზე, თუ მკითხველს არ დავიწყებია, ჩვენ უკვე გვქონდა ლაპარაკი, როდესაც ვარკვევდით პროფესორ ბახმეტიევის რეცეპტს სიცოცხლის მეოცე საუკუნემდე გაგრძელებაზე. ჩვენ იქ ბევრი მაგალითი მოვიყვანეთ, თუ როგორ მოქმედობს სხეულზე ზედ მეტი სიცივეო, აქ მეტად მიგვაჩნია ყველა იმ მაგალითების განმეორება, ვიტყვით მხოლოდ, რომ საზღვარ გადაცილებული სიცივე ჯერ ადუნებს უჯრედს და მერე ჰკლავს. სითბოსაც, რასაკვირველია, დიდი გავლენა აქვს უჯრედზე. ჩვენის მოზაზრებით არაა საჭირო მაგალითებისთვის შორს წავიდეთ, მოვიგონოთ მხოლოდ ჩვეულებრივი ბუნების მოვლენა, სუსხიანს ზამთარს მოჰყვება გაზაფხული, დააჭერს თუ არა მზე თავის სხივებს დედა მიწის ზურგს და გაათბობს არე მარეს. ყოველივე არსი იღვიძებს და ცოცხლდება, ყოველივეს ედება თავისი ელფერი, ყოველივე ხარობს და სტკბება, მცენარეები იმოსებიან მწვანე სამოსელით, ყვავილები უხვად რწყამენ არე მარეს დამატკბობელ სურნელობით, ფრინველები თავისუფლად დანავარდობენ ჰაერში, ყოველივე ქვე-მძრომი ამოდის თავის ხვრელიდგან, ჭია-ღუა თავისუფლად მიისწრაფვის ახალ ადგილისაკენ, ყოველივე ცხოველი ხარობს, სტკბება და აძლევს ფართო გზას თავის გრძნობიერებას. რის დამამტკიცებელია ყოველივე ეს, თუ არა იმისი, რომ მზის სხივები აღვიძებენ სიცოცხლეს და სხვა და სხვა ნაირად მოქმედობენ ყოველივე არსებაზე? მაგრამ ამასთანავე, როგორც ვიცით, სითბო სხვა და სხვანაირია, იმას აქვს თავის optimum და minmum-ი. ამათ შუა ყოველივე ცხოველი კარგად ხარობს, გადაცილება კი ულრნის ნიადაგს და ბევრს შემთხვევაში კიდევაც აშორებს წუთისოფელს. აი, ამის მაგალითიც: მცენარის უჯრედი არღვევს ნახშირ-მჟავს და აჩენს სახამებელს და ცილას, და დაბლა ეს შუშაობა იმდენად სუსტი და შეუმჩნეველია, რომ უჯრედს ძლივს ეტყობა სიცოცხლე, მაგრამ იწყებს თუ არა ტემპერატურა აწევას, უჯრედი თან და თან ცოცხლდება და თვალ შესამჩნევად მუშაობს, ყოველივე გრადუსით ნახშირ-მჟავი უფრო და უფრო ირღვევა, სახამებელი და ცილა შესამჩნევად, გროვდება, ბოლოს, როდესაც ტემპერატურა გადასცილდება optimum-ს, უჯრედი ველარ უძლებს სიცხეს, დუნდება, იხრუკება და სჩობს ყოველგვარ მუშაობას.

სინათლესაც დიდი გავლენა აქვს უჯრედზე, ამაში ყველანი დარწმუნებულნი ვართ, ყველამ კარგათ ვიცით სინათლის მნიშვნელობა, მაგრამ მაინც საჭიროდ ვსთვლით მოვიყვანოთ რამდენიმე მაგალითი; ამიობები სცხოვრობენ ჭაობიან ადგილს, ზოგიერთს მათგანს ძალიან უყვარს სიბნელე; სიბნელეში ისინი თავისუფლად თამაშობენ წყალში, ეძებენ საჭმელს, ათამაშებენ თავის ფსევდო-პოდიებს, მაგრამ გაუნათებენ თუ არა ბინას, მაშინვე ჩერდებიან, მალავენ ფსევდო-პოდიებს, იკუმშებიან და იკლავენ თავს. ამის შემდეგ თუ ჩავაქრობთ სანთელს, ისინი ისევ განაგრძობენ თავიანთ ჩვეულებრივ მოძრაობას. წინააღმდეგ ამ ამიობთა არიან იმგვარი ინფუზორიები, რომელთ ძრიელ უყვართ სინათლე, სიბნელეში ისინი არ მოძრაობენ, მაგრამ, მოხვდე-

ჭრაქი და შემდეგ ვერავინ
ანთებს მას, ვერ შეიერთებს
ნ ცოცხალ ალსა. სიყვარულს
ნება უნდა, მწვანე ველი და
ო, მე კი ღარიბი ვარ,—ჩემი
ლ-ერთი საუნჯე მხოლოდ აზრე-
ჩემი ოცნება, მაგრამ ისინიც
ფური მაქვს.
ად გიყვარვარ? გაიქეცა ჩემგან,
, გასწი.
შეიძლება მაინც გინდა გი-
ლე და შემიგნო, გაიგო ვინცა
აცა ვარ? გინდა გიყვარდე,
ორც ოცნება, როგორც დიდი
მივიწყებული რამ საგანი? ჰო,
ნ კი აღარ შეგეკითხები, რად
არვარ, მხოლოდ ჩემს ახლოს
ძნობ ისეთს არსებას, რომლის
ვალე სულთქმისაგან ჩემთვის
ი ქვეყანა გამოცოცხლდება,
ლდება და გამიღიმებს მე. მაშინ
ოვრებ, შევიქმნები ძლიერი და
ბული და ვერავინ ვერ გაიგებს
ლას, რომელმაც მე ამამაღლა,
კი ჩასჭკნები, ჩაქრები და დაი-
ებ შენს სიყვარულს...
ად გიყვარვარ, თუ არ მოგწონს
ლები და მწუხარება? ცრემ-
ა და მწუხარებას დასცინის
ი ქვეყანა და აგრედვე დაგვცი-
ჩვენ ორივეს, შენცა და მეც...
ად გიყვარვარ?

ზალვა დადიანი.

ალხო მასწავლებელთა ლექ-ციები ჟუთაისში.

სამე კვირაში რიცხვი ლექციე-
მსმენელთა 60-ს ასცილდა. 26
ს ზოგიერთმა ლექტორმა და-
ერა თავისი ლექციის პროგრა-
და კიდევაც მიიღო სასყიდელი
ექციისგან, თითო ლექციისა-
ს 4 მანეთი; გალობა და რუ-
ის ლიტერატურის ლექციები
რძელდა თვის დამლევამდე. ამას,
მოემატა ლექციები მგაბრეშუ-
ბისა, რაზედაც საგბრეშუმო სად-
ის ინსტრუქტორმა იოსებ ქუთა-
ლაძემ წაიკითხა ოთხი დღის გან-
ლობაში რამოდენიმე ლექცია.
ქტორმა გააცნო მსმენელს ჯერ
ეთის მეაბრეშუმეობის ვითარე-
შეეხო მეაბრეშუმეობს ეკო-
ურ და მისს მდგომარეობას
ნშნა, თუ რა სარგებლობა
ამ დარგს სახელმწიფო-
ვის, შემდეგ დაწვრილებით გაა-

თუ არა მზის სხივები, სწრა-
ი იღვიძებენ და ეცემიან უზომო
არულს: დახტიან, დარბიან, ხან
ადგილს ეცემიან, ხან მეორეს,
მაშებენ თავიანთ ულვაშებს და
ბენ საჭმელს, დაუბნელებენ თუ
ბინას, ისევ ჩერდებიან და
ავენ სულს.
ს ორი ზემო მოყვანილი მაგა-
თი, ცოტა არ იყოს, ძნელი
ი-მისაწდომია ჩვეულებრივი მე-
ლყურესთვის; იმათ შესასწავ-
ად საჭიროა სხვა და სხვა ინსტრუ-
ტები, და ეს კი ყველის არ
უძლია; ამისათვის პროფე-
ერ ნეგელის მოუხდენია შემდე-
ცდა; აუღია გრძელი მინის
ულა, ჩაუსხამს შიგ წყალი და
ურია ზოოსპორები, (ერთ უჯ-
დიანი ორგანიზმები) შუა ადგილს
ულისათვის შემოუხვევია შავი
ალდი, ქვემო ნიწილი დაუტო-
ია გახსნილათ, გამოუტანია ლუ-
მზეზე და დაუყენებია ვერტიკა-
ურად (სიმაღლეზე), ცოტა ხნის
მდეგ შეუნიშნავს, რომ ყველა
ოსპორები მოთავსებულან ქვემო
ნილში, ე. ი. იქ, სადაც ლულა
ხსნილი ყოფილა, მერმე აუღია
გაუხსნია შუა ადგილი, ქვემო
ნილი დაუფარავს შავი ქაღალ-
თ, ზოოსპორებს უგრძვნიათ ეს
მაშინვე გაქანებულან გახსნილ
გილისკენ. ნუ თუ ეს მაგალითე-
ც არ გვარწმუნებენ, რომ სინა-
ლეს დიდი და დიდი გავლენა
ონია პაწაწა სხეულებზე?
ბუნებაში ძრიელია გავრცელებუ-
ელექტრონი. ისიც თავისებუ-
ად მოქმედობს უჯრედზე. ელე-
ტრონი უხილავი საგანია და ამი-
თვის ჩვენ ყოველთვის ვერ ვამჩ-

ნევთ მის მოქმედებას, მაგრამ მო-
ვახდინოთ შემდეგი ცდა: ავიღოთ
წყლიანი ჭურჭელი, ჩავსვათ შიგ
ამალობა და მიუშვათ ელექტრიული
ტოკი. ჩვენ მალე შევნიშნავთ, რომ
ამალობას ეს არ მოეწონება, ის ჯერ
შეჩერდება და მერე სულ მოიკუმ-
შება, მისი სხეული თან და თან და-
ირღვევა და დაიშლება. როგორც
დაკვირვებანი გვიჩვენებენ, ესევე მო-
ლდით ძირფეხას, ინფუზორიებს და
სხვა მრავალ ერთ-უჯრედიან ორგა-
ნიზმებს, როდესაც მაიზე მოქმე-
დობს ელექტრიული ტოკი.
იმის დასამტკიცებლად, თუ რო-
გორ მოქმედობს უჯრედზე მექა-
ნიური ძალა, ვცადოთ შემდეგი:
ავიღოთ საგნის შუშა, დავასხათ
ზედ ერთი წვეთი წყალი, წყალში
ჩავსვათ რომელიმე ინფუზორია და
გავსინჯოთ მიკროსკოპში. მიკროს-
კოპი დაგვანახვებს, რომ ინფუზო-
რია თავისუფლად დათარეშობს
წყალში, ხან ერთ ადგილს მიადგე-
ბა, ხან მეორეს, ხან შეჩერდება,
აათამაშებს თავის ულვაშებს და
იქერს სხვა პაწაწა სხეულებს,
ამ დროს ავიღოთ და დავარაკუნოთ
შუშაზე. როგორც კი ინფუზორია
იგრძნობს ამას, მაშინვე შეკრთება
და შეჩერდება, ცოტა ხნის დაფიქრე-
ბის შემდეგ გატრიალდება და გაე-
ქანება სხვა გზით. ამ რიგათ ჩვენ
განვიხილეთ ოთხი ფაქტორის გავ-
ლენა უჯრედზე, მაგალითებით და-
ვანახვეთ მკითხველს, რომ თვითეული
მათგანს დიდი გავლენა ჰქონია მაზე.
ჩვენ გვქონდა ლაპარაკი ერთ უჯ-
რედიან ორგანიზმებზე, ყოველივე
რთულ უჯრედიანი ორგანიზმი შეს-
დგება ბევრ ერთ უჯრედიან ორგა-
ნიზმებისაგან, მაშასადამე, თუ ერთ-
უჯრედიანი ორგანიზმი ექვემდებარე-
რება ბუნების სხვა და სხვა ძალებს
რთული ორგანიზმიც ამასვე უნდა
სჩადიოდეს, ამას გვიმტკიცებენ დაკ-
ვირვებანი, ამას გვასწავლიან სწავ-
ლულნი.

დ. ბ.

ცნო დამსწრეთ აბრეშუმის ჭიის
მოვლა, ავადმყოფობა, ავადმყოფ
პეპელის გამოცნობა მიკროსკოპით.
ეს ლექციები მასწავლებლებმა ყუ-
რადღებით მოისმინეს. 26 ივნისამ-
დე რამოდენიმე მასწავლებელი სა-
ღამოობით დადიოდა სამეურნეო
სასწავლებელში, სადაც ა. შარაში-
ძის ხელმძღვანელობით სწავლობ-
დნენ ამერიკულ ვაზებზედ მყნობას.
კალათების წვნის კურსები არ იქმ-
ნა დამთავრებული რიგიანად, რად-
განაც შესაფერისი მასალა ვერ
შოვნეს; ამის გამო მასწავლებლებ-
მა დაისწავლეს მარტო მრგვალი
კალათების წვნა. 30 ივნისს, საღა-
მოს 9 ს. და 30 წ. მასწავლებლე-
ბი, რიცხვით 50 კაცი, ამათ რიც-
ხვში 15 მასწავლებელი ქალიც,
პირველი რაიონის ინსპექტორის
ხელმძღვანელობით გაემგზავრენ სა-
ექსკურსიოდ ბათომში, საიდგანაც
ერთი დღის შემდეგ ჩავლენ ახალ-
ათონში.

ლადო ბზვანელი.

მოუფერილი ამგვები

ქ. თელავი. აქამდე უსაქმურობა
ეტეობოდა აქაურ წ.-კ. კანეფოფიდების
გამგეობას, ეხლა, როგორც ვხედავთ,
ცოტა სიცოცხლე ეტეობა. აქამდე თუ
გამგეობის კრების დანიშვნა იშვიათი
შემთხვევა იყო, ეხლა უკვე სისტემა-
ტიურად დაიწყეს მუშაობა, რასაც თე-
ლავის საზოგადოება თანაგრძნობით
უნდა მიეგებოს და წევრებად ჩაწერით
თუ ისე დახმარებით ნიეთიერი საშუა-
ლება ადმოუჩინოს, რომ კანეფოფიდე-
ბამ შესძლოს თავის მიზნის მიხწევა.
წ. კ. თელავის კანეფოფიდებამ თი-
თქმის ერთი წელიწადი იქნება რაც
შეამდგომლობა აღძრა ტფილისის სათ-
ანადო ბანკის გამგეობის წინაშე
ჩვენი მგოსნის იდია ჭავჭავაძის მამუ-
ლის შესყიდვის შესახებ ს. ყვარელში.
უნდა გამოისყიდოს ორ-სართულიანი
კოშკი, რომელშიაც ბოეტი დაიბადა,
თავისი ეზოთი, სადაც „კაკო ყანჩადის“
ვეტორმა კაატარა თავისი სიყმაწვილე,
ყოდრე კამოეშვიდებოდა თავის სუვა-
რელ ყვარდის მთებს და თავის გულის
ნადებს ლექსით მიუძღვნიდა. დიახ,
ასეთ ძვირფას სახლ-კარის მოყვა და
შესაფერისად პატრონობა საჭიროა,
მაგრამ! მაგრამ მაკარი ის კახლავთ,
რომ ბანკის კამეგეობამ არა თუ დაკმა-
ყოფილა კანეფოფიდების ასეთი სამარ-

თოდიანი თხოვნა, არამედ პასუხიც კი
არ ადირსა. ამიტომ გამგეობამ ხელ-
მეორეთ მიჭმართა ბანკს დაკმაყოფი-
ლოს მისი თხოვნა იდიას სახლის გა-
მოსყიდვის შესახებ.
20 ივლისი—იდიაობა ახლოვდება,
გამგეობას კადაწყვეტილი აქვს ამ დღეს
უსათუოდ რითიმე ადნიშნოს დიადი მგო-
სნის ხსოვნა. ამ დღისთვის გამგეობა
უკვე შეუდგა თადარიგს. 20 ივლისს
გაიმართება სადამო კონცერტით, რომ-
ლის შინაარსი შეძლების დაგვარად
ბოეტის ნაწარმოებებიან იქნება ამოდე-
ბული. კადაწყვეტილია მოიწვიონ ზა-
ქარია ფალიაშვილი ძე ჩხიკვაძე.
ბ-ნი ჩხიკვაძე ზაფხულობით თუმცა
დასასვენებლად ჩამოდის თელავში, მაგ-
რამ თავისი კონცერტით, არა ერთხელ
დაუტაბია მსმენელთა უური და დახმა-
რება ადმოუჩენია საქველ-მოქმედო სა-
ზოგადოებისთვის.
იმედია წელსაც ბ-ნი შაქრო ჩხიკა-
ძე არ დაკმაყოფილდა თავის შრომას, და
მოაწყობს კონცერტებს. 20 ივლისს
ადნიშნება იდიას დღე, ამის გარდა
ქონებრივი დახმარებაც ადმოუჩნდება
ნაჩრ საზოგადოებას. გუსურვებთ გა-
მარჯვებას.

დავიწყებული.

დ. ხონი. აქ არსებობს ვაჟთა ბრო-
გიმნაზია, რომლის დასაარსებლად დიდ
ძალი ერთ-დროული დახმარება შეი-
კრიბა ხალხში მის სასარგებლოდ. შემ-
დეგ ორის და დრო-გამოშვებით იმარ-
თება მის სასარგებლოდ სადამოები და
სახალხო სეირნობები. ეთვალ-ყვ ეს
ფულები კი როგორ იხარჯება, რას
ხმარდება, არავინ იცის. ანგარიშების
საქმეები ბურუსშია გახვეული. სხვა რო-
მელ ქართულ დაწესებულებებში უკ-
ვართ ანგარიშები, რომ ამათ შეეკვა-
რებოდათ. ხონის ვაჟთა ბროგიმნაზიის
სასარგებლოდ ფულების შემკრებ კო-
მისიას აკერ 3—4 წლის განმავლობა-
ში ერთხელაც კი არ წარუდგენია ანგ-
არიშები საზოგადოებისთვის. ასეთი
მოქმედება კომისიის წევრებისა საქმეს
აგნებს და სასურველია ანგარიშები, რა-
ც შეიძლება საჩქაროთ დაიბეჭდოს. ამას
მოითხოვს ბროგიმნაზიის კეთილდღეო-
�b.
როგორც წინად ადვნიშნე, ხონის
ქალაქად დამტკიცება სოხოვეს სენა-
ტორ ვატაცის. სენატორ ვატაციც შე-
ეწირდა დახმარებას ამ საქმეში. ხონე-
ლებმა კი ამ საქმის საწარმოებლად
აირჩიეს ორი პირი მიხეილ სინოძე და
მათე ბახტაძე. საკვირველია სწორედ!
თუ კი არასფერს იმოქმედებდნენ და
საქმეს არ გაუძღვებოდნენ ეს ვაჟბატო-
ნები, როდესაც ირჩევდნენ, რისთვის
მაშინვე უარი არ განცხადეს თავიანთ
თანამდებობაზე, და ან, თუ კი დას-
თანხმდნენ, რისთვის არ ასრულებენ
იმას რაც ხალხმა დაავალა მათ.
— ხონში და მის ახლო-მახლო
სოფლებში კარგი ამინდების წყალო-
ბით სიმინდის მოსავალს კარგი პირი
უჩანს. ზოგიერთ ადგილს დიდ ზა-
რალს აუენებს წყალი, რომელიც გად-
მოდის არხებიდან და რომელიც ედება
შემდეგ უანებს. სასურველია, ამას უ-
არადღებას მიაქცევდეს ახალი მირაბი
წყლისა და არხების შეაკეთებდეს. მი-
რაბი წყლისა მეტის მეტ უმოქმედობას
და უტოდინარობას იჩენს. მის ხელში
წყალი ეგვალსათვის უსარგებლო ხდე-
ბა. ხონის საზოგადოება ძრიელ უმ-
დურის ბ-ნ მირაბს. ბევრი საუკეთუ-
რები გაისმის მის წინააღმდეგ ხალხში.
დაწერილებით კი ამაზე შემდეგ იყოს.
მახსოვს, როდესაც მირაბს ირჩევდნენ,
ერომ ნაწილმა საზოგადოებისამ ნ.
ნიკოლაძეს შეჭეეირეს „ბატონო ოქვენ
უფრო კარგად არ იცით, თუ ვინ იყარ-
გებს და ვინ არა ამ საქმეშიო“ ნიკო-
ლაძემაც ისარგებლა რა ხალხის ასეთი
ნდობით, ეკარგისი კაცი ამოურჩია მას
მირაბად. ნიკოლაძემ ისარგებლა ეგ-
რეთვე ხალხის შეუგნებლობით და კენ-
ჭის ყრით არჩევნები არ მოახდინა.
წყლის საქმეები ეურავდა ადმინისტრა-
ტორსაც კი შეეძლია განაგოსო, სხვა-
ლისტი საჭირო არაა, ბრძანებდა
ნიკოლაძე. ეხლა ვხედავთ ამ „ადმი-
ნისტრატორის“ უნარსაც. შარშანდელ
სიმინდის მოუსავლობისაგან ეკონომიუ-
რად დატემული ადგილობრივი კაცობა,
წყლის დიდი ამედებით შეჭეეირებდა
აბრეშუმს, მაგრამ სამწუხაროდ
არც აბრეშუმმა გაუმართლა იმედი.
წყლის აბრეშუმის მოსავალი აქეთ სა-
ზოგადოთ ძალიერ ცუდი იყო. აბრე-
შუმის ჭია უმთავრესად მაშინ წახდა,
როდესაც ის ცახზედ უნდა ასულიყო
ე. ი., როდესაც მასზე ეოფელი შრომა
დახარჯულ იქმნა. ამ დროს აბრეშუმის
წახდენა დიდი უბედურებაა და ეს ეუ-
დურება ალარ ეოფილა თავს ადგილობრივე-
ბსაც.

აქილლესი.

ახალციხე. ამას წინადაც ვწერდით,
რომ პირველ სექტემბრიდან გაიხსნება
ჩვენში ბროგიმნაზია. ინსპექტორად
დანიშნეს ტფილისის ალექსანდრეს სა-
მასწავლებელო ინსტიტუტის ადმზდე-
ული მასწავლებელი ბ. ვერესაევი, რო-
მელიც გაეგზავნა კვირას ბროგიმნაზიის
შენობის დასათვალიერებლად. მოვიდა
აქ ორი დღით და ისევ უკან გაბრუნ-
და. ამ დღეებში ხელახლა მოელიან,
რომ ბავშვების მისაღები დრო გამო-
ცხადოს ბროგიმნაზიისთვის. წელს ორი
კლასი გაიხსნება უეჭველად. თუ რომ
უფროსი კლასებისათვის მსურველები
ჯერ-ჯერობით ადმოჩნდებიან, მაშინ ორ-
კლასსაც გახსნიან თურმე.

ბ.

ოზურგეთი. ამ ბოლოს ერთ-ერთ
ადგილობრივ ინტელიგენტ ბ-ნ ალ-
ბერტ ბ-ს ბ-ნ ალ-ბ-ს ბ-ნ ალ-ბ-ს
ბ-ნ ალ-

4. პირადი ანგარიშიო. რა პირადი ანგარიში უნდა მქონოდეს მე ამ საქმეში. თუ იმას გულისხმობთ, რომ ფანცხავასაგან დაცლილ ადგილზე მე ამირჩევდენ და რამოდენიმე ასი მანეთი შემეძინებოდა ახალ არჩევნებამდი—შემცდარი ბრძანდებით. ერთი რომ საეჭვოა ამომირჩევდენ თუ არა, მეორე საეჭვოა, დავთანხმდებოდი თუ არა, მესამე ნათელია, რომ ის კაცი, რომელსაც ათასობით გადაუხდია სხვისი ვალი თავდებობის გამო, ამოძრავებულ იქმნეს მაგნაირი ბინძურის გრძნობით რაღაც ასი თუ ორასი მანეთისათვის. გარეშე ამისა—ბ. ფანცხავა ჩემი მხოლოდ თანამოსამსახურეა, შეიძლება თანამოაზრეც იყოს; ბ. ლორთქიფანიძე კი თან შეზარდილი ამხანაგია გიმნაზიით, უმაღლესი სასწავლებლით და ჩემი ხნის კაცია. მაშ კიდევ რა პირადი ანგარიში უნდა მქონდეს. ოჰ, მე მინდოდა ჩემი პარტიის კაცი გამეყვანა—არა?

აი, რას მოგახსენებთ ამაზედ. ერთი რამ ძრიელ უხერხულად მიმაჩნია, მეტი რომ არ ვსთქვა, თქვენის მხრით, ეხლანდელ დროში, რომელიმე მოხელე კაცის პარტიის კაცად აღიარება საჯაროდ, გაზეთში; მეორე თქვენ თვითონ საწინააღმდეგო და შეუთანხმებელ ფაქტებს ამეღიარებთ თქვენს წერილში: რა ჩემი პარტიის კაცია ბ. ბაყვარელიძე (თქვენ ჩემი გულწრფელობა, მართლა, არა გრწამთ, მაგრამ მას კი სწამს და დაეკითხეთ—თქვენც ხომ ქუთათური ბრძანდებით) ბ. ს. წერეთელი, ვ. ჭილაძე, ოცხელი და თვით ი. ლორთქიფანიძე, რომელთ კანდიდატურას ისე გულმოდგინედ ძალას უკერდი. მესამე—ამ ბნელ დროში და ჩვენ შინაგან პაწია კულტურულ საქმეებში პარტიის თვალსაზრისით არ ვმუშაობ და არც თქვენ გირჩევთ იმუშაოთ. აქ ჩვენ გასაყოფი არაფერი გვაქვს. თუ თქვენც ჩვენი საზოგადო საქმეებით დაინტერესებულხართ და გულწრფელად, აი აქ კი კანონიერათ არის ეს სიტყვა ნაგმარი, გსურთ იმუშაოთ, მაშინ თქვენც ჩემი პარტიის კაცი იქნებით, დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ. დამშთენია მხოლოდ დავაბოლოვო ეს წერილი ჩვენის პოეტის სიტყვებით:

ან ეს რაცა ვსთქვი რადა ვსთქვი,
თუ რაც მინდოდა ვერა ვსთქვი.

კ. ბაქრაძე.

თეატრი და ხელოვნება

ახალციხე. 5 ივნისს, რაბათის ქ. კათოლიკეთა სასწავლებელში, ქ. ბ. ვარმელაშვილის თაოსნობით გაიმართა საბავშო სალიტერატურო საღამო. ბავშვები მშვენიერად კითხულობდენ ლექსებსა და გალობდენ სახალხო სიმღერებს ქ. მამირანოვის ლოტბარობითა. დასასრულ ცოცხალი სურათები აჩვენეს ბავშებს. სურათებიდან კარგი იყო „ილოცე ბავშო“. რადგანაც ცოცხალი სურათები, რაბათის ქართველთა შორის პირველი შემთხვევა იყო, ამიტომაც დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა სურათებმა დამსწრე საზოგადოებაზე.

საზოგადოდ დიდი კმაყოფილი დაიშალა ხალხი საბავშო საღამოდან“

მეხი კ. გვარამაძე.

—

საზაფხულო თეატრი. 1 ივლისს თავად-აზნაურთა საზაფხულო თეატრში „ია“ მინელების თეატრის“ დასმა ა. ა. პასხალოვის მონაწილეობით წარმოადგინა ოთხი შემდეგი ერთმოქმედებიანი პიესა: „გზი“ დრამა ემილ ზოლასი, „საფლავის ქვაზე“ ანდრე დელორდისა. „სასარგებლო ბაქმე“ თარგ. ა. პასხალოვისა, „სიზოპი სამსონისა“, კომედია გიუ-დეფოპასანის. ოთხივე პიესამ მწყობრად ითამაშა და როლების ხელოვნურმა ასრულებამ კარგი შთაბეჭდილება იქონია დამსწრე საზოგადოებაზე.

ხალხი წარმოდგენას საკმაოდ დაესწრო.

უცხოეთი

შეთქმულება ოსმალეთში.

დეპეშებიდანაც ვიცით, რომ ოსმალეთში შეთქმულება აღმოაჩინეს. გაზეთების ცნობით საიდუმლო საზოგადოებას, რომელსაც მეთაურობდნენ რეაქციონერი მოხელენი, ახელად ერქვა „ისლახათი“. შეთქმულების სათავეში დგას კემილ-ბეი, რომელიც ეგვიპტეში გაიქცა. დაპატიმრებულია 70 შეთქმულთა საჯოგადოების წევრნი. აზრად აქვთ პროვინციაშიც შეუდგნენ ჩხრეკასა და დაპატიმრებას, რადგან პროვინციაში დიდი აგიტაციას ეწეოდენ. შეთქმულთა მიზანი იყო ძველი რეჟიმის აღდგენა, ახალგაზრდა ოსმალთა კომიტეტის მოსპობა და პარლამენტის გაუქმება.

ჰაერით მიმოსვლა პარიზსა და ლონდონს შუა.

ჰაერო-კლუბის ნადიმზე ლონდონში განაცხადეს, რომ აბდეის ქალმა შესწირა 500 ათასი მანეთი ლონდონსა და პარიზს შუა ჰაერით მიმოსვლის მოსაწყობად. ჰაერში შაურინავი რაიტი და ბრეი ამ საქმის სათავეში იქნებიან დაყენებულნი.

გაფიცვა საფრანგეთში.

მოსალოდნელია საფრანგეთში რკინის გზების მუშების გაფიცვა მოხდეს. მუშათა პროფესიონალურ კავშირი-სინდიკატი ვერ შეუთანხმდა რკინის გზების საზოგადოებებს, როგორ ერთნიც არა თანხმდებიან მუშათა ეკონომიური მოთხოვნანი დააკმაყოფილონ. საზოგადოებანი იმედიანად არიან, სინდიკატში ყველა მუშები არ შედიან, შეუკავშირებელ მუშებს ნაწილ-ნაწილად დავაკმაყოფილებთ და გაფიცვას თავიდან ავიცდენთო.

სინდიკალისტები კი, სამაგიეროდ, ირწმუნებიან, რომ გაფიცვა აუცილებლად მოხდება. მხოლოდ გაფიცვა მაშინ დაიწყება, როდესაც საბოლოოდ გამოირკვევა, რომ მშვიდობიანურ მოლაპარაკებით არა გამოვარა. სინდიკალისტები დარწმუნებულნი არიან გაფიცვა მეტად ფართო ხასიათს მიიღებს, სხვა სინდიკატებიც მიემხრობიან და საყოველთაო გაფიცვა გამოცხადდებაო.

ამ დღეებში ჩრდილოეთ რკინის გზების მუშებს გარდა სამხრეთის გზის მუშებშაც, რიცხვით ორიათასმა კაცმა დაადგინა, გამოცხადდები თუ არა გაფიცვა სამუშაოზე ხელი ავიღოთო.

მთავრობა ემზადება გაფიცვისათვის. თუ მართლა მოხდა გაფიცვა, მთავრობა მოიწვევს რკინის გზის ბატალიონის სათადარიგო ჯარის კაცებს და რკინის გზებზე სამხედრო წესებს გაამეფებს. მთავრობას იმედი აქვს ექვსი დღის განმავლობაში მოისპობა გაფიცვა, თუ ასეთ ზომებს მივიღებთო.

სინდიკალისტური გაზეთი, თავის მხრივ ირწმუნება, რომ მთავრობის განზრახვა მიზანს ვერ მიაღწევს, გაფიცვა გაფართოვდებაო. რკინის გზის სინდიკატის კომიტეტმა გამოაცხადა, რომ გაფიცვაში აუცილებლად 50 ათასი კაცი მიიღებს მონაწილეობას—ეს რიცხვი კი საკმარისია გაფიცვის გამარჯვებით დასაგვირგვინებლად.

წერილი რედ. მიმართ

ქ-ნო რედაქტორო! სახალხო გაზეთის მე-43 ნომერში დაბეჭდილია ბ-ნ გოგებაშვილის წერილი, სადაც სხვათა შორის ამბობს, მტოდნე ბერებს დაეკითხე და მითხრეს, ოფოფი კუკულ იძახისო. ამასთანავე ბძანებს, ფრინველი სამართალში უნდა მოგეცეთ, რომ კუკულ ძახიდის ნება ჩამოართოსოო.

მე ჩემის მსრივ უნდა მოგახსენოო პატივცემულ გოგებაშვილს, რომ — ოფოფს არცა ჭქონია კუკულ ძახიდის ნება და არც დაუძახნია. უკეთესი იქნება ის სამი კაცი მისცეთ სამართალში, ვინც ტეუოდად მიანიჭა ოფოფს „კუკულ“ ძახიდის ნება და თქვენც შეტდომაში შეგიყვანთ.

ბ-ნი გოგებაშვილი ბძანებს, სამ კახელ მუშასა ვკითხეთო და იმათ დამოწმესო. მე ეს წერილი წავიკითხე რამდენიმე კაცან კატონ და სიტყვათაც არ ეუოთ, ის რანაირი სოფლის კაცები ეოფილან, რომ არა სტოდნათ, თუ რომელი ფრინველი კუკულ იძახის და რომელი —„ოფოფ-ოფოფსო“ ეს სოფლის პატარა ბავშვიც კი იცისო. ოფოფი იძახის „ოფოფ-ოფოფ“-სო. ასე იძახის კუკული მოელ კავზასიეზულს. თიბათვე რომ კაკვ, დაიძახებს, მკათათვე კიდეც წავიო. ეს დამოწმეს კურკაანელებმა ბლეხებმა რიცხვით შვიდმა. თუ საწირო იქნება, მთელს სოფელსაც დავიმოწმებთო.

ერთმა მათგანმა კუკული ამნაირად დაახასიათა: კუკულს მუდამ თითო ჩიტი დასდევს, და როცა დრო მოუვა, ჩიტი თითონ მიფრ კუკულთან და ნისკარტში დაუწყებს ცემასაო, კუკული კიდევ დაიწყრის და შესწყრამსო ისე რომ, მუდამ თითო ჩიტი აქვს კადაბული ჩიტივით კადამეკიდეო.

ივანე იოსების ძე ვაჩნაძე.

МЕТАМОРФОЗА
Т-ва А. М.
ОСТРОУМОВА.

ПРОДАЕТСЯ ВЕЗДѢ.
Остерегайтесь поддѣлокъ. Требуйте настоящій КРЕМЪ Т-ва А. М. ОСТРОУМОВА.
ПРИ КАЖДОЙ БАНКѢ
БРОШЮРА „БОРЬБА съ ВЕСНУШКАМИ“.

Метцль и К. N 187602. (10—6.—8)

ექიმი ე. ს. ხუნდაძე დაბრუნდა ქუთაისში

იღებს მინაგ., ქალ., ბებ. და სიფილ. ავადმყოფებს. დილით 9—11 ს., საღამოთი 6—7 საათ. ფოსტაზეთოვნით დარიბებს უფასოდ იღებს. (6.—133

17 ივნისს **დაიკარგა დოკუმენტები.** მოწმობა № 59890 წმ. გიორგის ორდენის მეოთხე ხარისხზე, რომელიც მიღებული იყო 29 აპრილს 1883 წელს პეტრე ივანეს ძე ჯანგავაძის მიერ და ნამსახურობის სია რუსეთ-ოსმალეთის ომში (ონაწილეობაზე (1877—78 წ.წ.) სია ძიცემული იყო ქართველთა ქვეითა მილიცის ბატალიონის უფროსის მიერ 1881 წ. 24 სექტემბერს. მპოვნელს ვთხოვ დოკუმენტები წარადგინოს მე-11 საპოლიციო ნაწილში. მიიღებს გასამჯელოს. (2—1062—2)

განცხადებები
მოგზავრები აგენტი
მ. ა. გაშოლნია
გადავიდა მიხეილისა და კიროჩნის ქ. ქ. კუთხეში, სასტუმრო „იმპერიალში“ და კვლავ განაგრძობს მუშაობას. (10—10)

დოქტ. ნავასარდიანისა
დაარსებულია 1880 წელს.
(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)
უოველ დღე, კვირეულს გარდა
დ ი ლ ი თ:
ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს., ქირურგიული, ვენერიული (სიფილ.) ავად.
ე. მ. ჩიქოვანი: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.
ზ. ი. ბაბანასოვი: 10—11 ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.
ნ. ტ. მულინი: 10—12 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.
მ. გ. ავეტისიანცი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.
ა. მ. პუგინოვი: 12—1 ს. შინაგან. ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.
ა. ბ. კარაპეტიანცი: 1—1½ ს. შინაგან და საბავშვო.
ბ. გ. აგასაროვი: 1½—2 ს. შინაგ. და ბავშვთა ავად.
კბ. ექ. მ. ფ. ბოგდანოვა: 9½—1 ს. ექიმობა, პლომბა, ხელოვნ. კბილები.
ს ა ღ ა მ ო თ ი:
ქალ. ექ. ბ ს. ზილბერშაცი: 6—6½ ს. საბებ., ქალ. და ბავშ. ავად.
ფ. ვ. გეევსკაია-ენგელი: 6—6½ ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.
ი. ფ. მარციშევსკი: 6—7 ს. შინაგანი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.
რჩევა 50 კაპ. დარიბებს უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები შეთანხმებით. სამკურნალოს დირექტორი
მედიც. დოქტორი **ბ. ა. ნავასარდიანი.**

ფპალიერი
8 კაპეიკიდან 6 მან.-მდე რულო
ძმ. ტარნოპოლეებს
საწყობი რუსეთის ყველა დიდ ქალაქშია.
განყოფილება **ტფილისში:** გოლოვინის პრ., № 21, არტისტ. საზოგად. ქვეშ, ტელ. № 355.
ფასები საფაბრიკოა.
ნიმუშები უფასოდ. (50—1046—32)

კატალოგი

ქ. ზ. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიის. № 3.

I

ალფერიერ შინაარსის წიგნები. საალ. საფმრთო ისტორ.

1. იოსელიანი გ. 4
   რია ძველი და ახალი აღთემისა, სურათებით, ტფ. 1909 წ. 40 კ.
2. მისივე ლოცვანი ტფ. 1910 წ. 20 „
3. ძველი ათქმ., ხუთი წ-გნი მოსესი ტფ 1900 წ. . . . . 50 „
4. ფსალმუნი. ტფ. 1901 წ. . . 10 „
5. ახალი ათქმა. სახარება. საქმე მოციქულთა და ეპისტოლენი მოციქულთანი. ტფ. 1879 წ. . 40 „
6. სახარება.

II

მოთხრობები, ლექსები, პიესები.

7. აკაკის სახსოვრად. საიუბილეო კრებული. ტფ. 1908 წ. . . 40 „
8. ანდრეევი ლ. ადამიანის ცხოვრება. ტფ. 1907 წ. . . . 50 „
9. ბარათაშვილი ნ. ლექსები, „სოროპანის“ გამოცემა, ტფ. 1910 წ. 10 „
10. გვარამაძე ივ. თამრო ჰარამხანაშია. გურიის ცხოვრებიდან. ახალციხ. 1906 წ. . . . . 20 „
11. გლახაშვილი ს. წყურვილი. დრამა 3 მოქ. 4 სურ. ტფ. 1910 წ. 30 „
12. გიგაური. ლექსები. ქუთ. 1908 წ. 20 „
13. გოეტე, ფაუსტი. დრამატ. პოემა. ნათ. ბ. მირიანიშვილისა. ტფ. 1909 წ. . . . . 3. 25 „
14. დუტუ-მეგრელი. წიგნი I ლექსები. ტფ. 1909 წ. . . . . 70 „
15. ერისთავი გ. გაყრა, 4 მოქ. კომედია. გამოც. „სოროპანისა“. . 5 „
16. ვაჟაფშაველა. ცრემლები. 1909 წ. 50 „
17. ზღაპრები II, ქალთა წრის გამოცემა. . . . . 1 მ. 30 „
18. თუთაევი აღ. ქართული პიესები ტფ. 1909 წ. . . . . 20 „
19. იერეთელი ३ დამარცხებულნი. დრამა 5 მ. ტფ. 1908 წ. . . 30 „
20. მისივე ქრისტინე, დრ. 5 მოქმ. ტფ. 1909 წ. . . . . 20 „
21. Избранныя стихотворенія А. Церетели, съ предисловіемъ А. Хаханова. Моск, 1903 г. . . . 20 „
22. მოლიერი, დრამატ. თხზულებანი. გამ. „სოროპან-სა“. ტფ. 1909 წ. 50 „
23. ნიშად. კრებული. ტფ 1909 წ. 15 „
24. ნაკოლოდელი შ. შრომის დროს ამონაკვნები. ლექსები. ტფ. 1908 წ. . . . . 3 „
25. ნინოშვილი ე. პალიასტომის ტბა. ტფ. 1909 წ. . . . . 5 „
26. მისივე ჩვენი ქვეყნის რაინდი. ტფ. 1909 წ. . . . . 20 „
27. მისივე გოგია უიშვილი. ტფ. 1909 წ. . . . . 5 „

სამეურნეო ჟურნალი
მოსავალი
წელიწადი მეორე
მიიღება ხელის მოწერა 1910 წლისათვის, ჟურნალი გამოვა იმავე პროგრამით. რედაქცია ჰპირდება თავის ხელის მომწერლებს **რჩეულ** მცენარეების **საუკეთესო თესლის** გაგზავნას **უფასოდ.**
თუ შესძლებს რედაქცია, ჟურნალის ხელის მომწერლებს წლის დამლევს გაუგზავნის აგრეთვე **უფასოდ** თითო **წიგნს-ბროშურას** მეურნეობის რომელსამე დარგიდან.
რედაქციის აღრესი: Тифлисъ, Барятинская 5. Редакція „Мосавали“.

მოითხოვეთ
ყოველგან
ნამდვილი **ხვირისა** და **კა'ური** ღვინოები
ჩაჩიბაიასი
იყიდება ყველა **ბასტრონომიულ** მაღაზიებში და **სასტუმრო-რესტორანებში.**
უმთავრესი საწყობი იმყოფება ვაგზლის ქუჩაზე № 13.
პატივისცემით **ჩაჩიბაია.**
(20—გაკ.—10)

მატარეგლების მიმოსვლა
18 აპრილიდან 1910 წ.

საათები ნაჩვენებია ტფილისის დროს მიხედვით, რომელიც პეტერბურგისაზე 58 წუთით წინაა.

ტფილისიდან გადის

გათუმისკენ: N 1, სწრ.—საღ. 11 ს. 28 წ.
N 3, საფ-ს.—დღ. 1 ს. 24 წ.
N 5, სამგზ.—საღ. 7 ს. 31 წ
ბაკოსკენ: N 2, სწრაფ.—დილ. 8 ს. 15 წ.
N 4, საფ-ს.—საღ. 10 ს. 4 წ.
N 12, სამგზ.—დღ. 2 ს. 38 წ
ბოგრჯომისკენ: სამგზ.—დილ. 8 ს. 28 წ.
სამგზავ.—დღ. 3 ს. 36 წ.
ჯულფისკენ: საფოსტო—ღამ. 12 ს. 22 წ
ერევნისკენ: სამგზავრო—დღ. 4 ს. 15 წ.

ტფილისში მოდის

გათუმიდან: N 2, სწრ.—დილ. 7 ს. 25 წ
N 4, საფ-ს.—საღ. 9 ს. 4 წ.
N 6, სამგზ.—დილ. 11 ს. 4 წ.
ბაკოდან: N 1, სწრფ.—საღამ. 10 ს. 36 წ.
N 3, საფოს.—დღ. 12 ს. 24 წ.
N 1. სამგზ.—დილ. 6 ს. 58 წ.
ბოგრჯომიდან: სამგზ.—დილ. 6 ს. 28 წ.
სამგზ.—საღამ. 8 ს. 08 წ.
ჯულფიდან: საფოსტ.—დილ. 6 ს. 8 წ.
ერევნიდან: სამგზავ.—დღის. 6 ს. 33 წ.

მეაბრეშუმეებს
ლ ო ზ ი ნ ს
ფირმისაგან ავრეშუმის თესლების დაკვეთის სეზონი ახლაა, რადგანაც ახლა მზადდება ფაბრიკაში თესლები, ამიტომ გაუწყებთ ჩემს თანამშრომლებს (და მას, ვისაც ამ თესლების გავრცელება სურს) რომ დაუყოვნებლივ შეიტანონთ თავის რაიონისთვის საჭირო დაკვეთა, უამისოდ მე თესლებს არ გამოვიწერ.
ფარცხანაულ ნენეს, ზემო ქვეტარის, მაღლაკის, საჩინოს, ბაღდათის, სვირის, თერჯოლის, საჩხერის, ჩხარის, სენაკის, ნაოლალევის და სხვა საზოგადოებებში მსურს აგენტურის მოწყობა თუ შესაფერი კაცები, საიმედო პიროობებში იკისრებენ საქმის წარმოებას.
პიროობების გასაგებათ მიმართეთ შემდეგ აღრესით: იოსებ კაკაბაძეს, ქუთაისში. ი. კაკ-ბაძე.
(6—6.—5)

საყმაწვილო სურათებიანი ჟურნალი
„ნაკადული“
(წელიწადი მეექვსე)
1910 წლის პირველ იანვრიდან 1911 წლის პირველ იანვრამდე მიეცემა ხელის მომწერლებს:
24 წიგნი მცირე წლოვანთათვის **12 წიგნი მოზრდილთათვის.**
გარდა ამისა **მიეცემა პრემიად საბავშვო უნივერსიტეტი** (სამეცნიერო-პოპულიალური ბიბლიოთეკა ბავშვებისათვის). 1. „დედამიწა და კუდიანი ვარსკვლავი“—ზღაპარი ეკალდისა; 2. „ძარჯნები“.—ზღაპარი ეკალდისა; 3. „თოვრმეტი და“—ზღაპარი ეკალდისა; 4. ქართული მწატვრული ანდაზები კუბანებზე.
ფასი ჟურნალისა: წლიურად ხუთი მანეთი, ნახევარი წლით ოქროვე გამოდგება—სამი მანეთი; ნახევარ-გარეულ: წლიურად—შვიდი მანეთი; მეოთხე წლოვანთათვის 24 წიგნი—სამი მანეთი, მოზრდილთათვის 12 წიგნი—სამი მანეთი.
ხელის მოწერა მიიღება ტფილისში „ნაკადულის“ რედაქციაში (გოლოვინის პრ. № 8. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მაღაზიაში თავად-აზნაურთა ქარვასლაში).

ბაბილინა **ბაბილინა** და იყიდება: ტფილისში
წ. კ. საზოგ., მერკვილაძის, გადილიანის, აგრეთვე საქართველოს სხვა ქალაქების წიგნის მაღაზიებში ალ. თუთაევის კომედიები, მიძღვნილი ქართული თეატრის მსახიობთა ოვი მაგის სურათებით: „ცოლი ვიტირო თუ ფული“ მოძღვნილი ნატ. გაბუნიასადმი, „უმარილის ბრალია“, გ. ფალავან გეფეფ-ნოვისადმი, „ბედმა მიღალატა“ ვახო აბაშიძისადმი, „უშნო არმიყო“ და სხვ. თუ ვისმეს სურს, გაეგზავნება ფოსტა პროცენტის გამორიცხვით. წიგნის ფასი 10-20 კაპ. აღრესი: ტფილისი (დიდუბე) ალ. თუთაევი- (15—10)

ვ. ყიფიანის დრამა
სამეგრელოს მთავარი
ლევან
ისტორიული დრამა 5 მოქმედებად
გამოცემა გაზ. „დროების“ რედაქციისა და კ. მესხიევისა.
ფასი ორი აბაზი
იყიდება „დროების“ რედაქციაში და წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში.

CARVER COTTOH GIN CO, EAST BRIDGEWATER, MASS.
კარვერ კოტონ ჯინ და ამხ. გრიჯევასტერისა
ამერიკაში
ა ფ ვ ი ს
ყოველ-გვარ მანქანას ბამბის დასამუშავებელს, როგორც: ხელით სამუშავებელი და მოსამართი ჯინები ყველა ზომისა, ლინტერები და სხვა. სრული მოწყობა ბამბის გასარჩევ ქარხნისა პნევმატიურ მოწყობილებით.
ერთად-ერთი წარმომადგენელნი მთელს რუსეთში
სავაჭრო სახლი ძმ. სტეპანუნეები ბაკოში
განყოფილებანი: მერგხა, კოკანდსა, ფარმადგენელები: ტაშკენტსა, ბაფრუმსა (სპარსეთი. აღმის. **კოლაკ** და ამხ. ტფილისში, ტელეფონი N 27. საკუნნიგო საწ. **ე. ბ. პესერისა** ტფილისში, ტელეფონი N 687. (ტ. 11—10)

ე ქ. ვ. ღამბაშიძის
სანატორიუმი
პატარა ცემში
გაიხსნა 15 ივნისს ორის განყოფილებით:
ერთი—საბავშო, მეორე—დიდებისათვის,
დაწვრილებით პიროობების გასაგებად მსურველთ უნდა მიმართონ წერილით ექიმს ვახტანგ ღამბაშიძეს **ბორჯომით** პატარა-ცემს.
(25—24)

დაიბეჭდა და 1 სექტემბრიდან დაურიგდება ხელის მომწერლებს
დუტუ მეგრელის ნაწერების მეორე წიგნი „მოთხრობები“
(მოთავსებულია 19 მოთხრობა).
ძველმა ხელის მომწერლებმა მანამდე უნდა აცნობონ ამ აღრესით: Тифлисъ. Типографія „Шрома“, В. К. Болквадзе; ა) თავისი ახალი აღრესი, თუ აღრესი შეცვლილია, ბ) წიგნების რაოდენობა და ვ) საიდან ჰქონდათ გამოწერილი წიგნები.
ვინც დანიშნულ დრომდის გამოგზავნის აგრეთვე დასაბეჭდი აღრესით ან პირადად მოიტანს ერთ მანეთს ძველ ხელის მომწერლებთან ერთად გაეგზავნება ორივე წიგნი: „ლექსები“ და „მოთხრობები“.

ელექტრონის გილზის ფაბრიკა
„რ ო ზ ა“
(„ვარდი“)
ტფილისი, უჩებნის შესახვევი, № 5. ტელეფონი № 602.
საკვირველად მშვენიერი გილზები მეტად ფასიდა ფრანგულ ქაღალდისა. იყიდება ყველგან. (100—ტ.—38)

სტამბა „სინათლე“ რუსის ქუჩა № 3 — რედაქტორ-გამომცემელი დ. ხრამელაშვილისა.